De navolgende cirkulaire werd door de Administratie verzonden:

De Kommissie voor de Administratie van "De Hervormer", officieel orgaan van de Nederduits Hervormde Kerk, benoemd bij besluit van de laatst gehouden algemene vergadering en bestaande uit de heren Ds. L. J. Brandt, H. J. L. Th. Roorda en J. A. Wormser, wenst U hierbij kennis te geven dat het haar voornemen is om D.V. de 15e Julie a.s. het eerste nummer van de nieuwe jaargang uittegeven voor rekening van de Kerk. Het blad bracht verlies op en het was de uitgever Koomans te Potchefstroom niet mogelik de uitgave voorttezetten. Grotendeels is dit te wijten aan de weinige belangstelling der leden van onze Kerk en de nalatigheid om de intekeningsgelden vooruit te voldoen. Er bestaat in het nakomen van dergelijke verplichtingen niet de nauwgezetheid die Gods Woord als regel stelt en de gevolgen zijn tot eigen schade van het geestelik leven onzer gemeenten.

Nu de Algemene Vergadering tot voortzetting der uitgave besloot, verwacht de Redaktie dat de leden onzer Kerk haar handen zullen sterken door intekening en vooruitbetaling der verschuldigde 7 sh. 6 d. Men gelieve omgaande naam en adres en intekengeld optezenden aan de heer H. J. L. Th. Roorda te Johannesburg, Bus 444. Indien iemand achterstallig is wordt hij vriendelik verzocht dit geld omgaand aan 't zelfde adres op te zenden.

De drukkosten moeten betaald worden zodra het nummer uitkomt. De Kommissie van Administratie laat de gulden regel gelden "Zijt niemand iets schuldig dan de eer" en gaat niet voort met de uitgave zo zij daardoor in schuld raakt. Een ieder kome dus zijn plicht na!

Voortaan kunnen ook familieberichten als geboorte- en overlijdensberichten of huwelikskennisgevingen geplaatst worden tegen 6d. per regel.

De leden onzer Kerk behoren deze mededelingen in het blad te plaatsen opdat dit een familieblad worde en de leden der Kerk saamleven kunnen in elkanders lief en leed als leden van één gezin dragende elkanders lasten.

Alle mededelingen de Administratie betreffende moeten gezonden worden aan het adres van de heer J. A. Wormser Bus 748, te Pretoria.

De Kommissie voor de Administratie

Pretoria, 28 Junie 1916.

„*De Hervormer.*"

Officieel Orgaan van de Nederd. Hervormde Kerk.
8ste Jaargang.

De ondergetekende .... te ....
verklaart hierbij in te tekenen op De Hervormer, 8e jaargang, van 1 Julie 1916 tot 1 Julie 1917 en sluit hierbij in zeven shilling zes pence in betaling.

Gelieve deze vorm ingevuld met 7/6 te zenden aan de heer H. J. Th. L. Roorda, Bus 444, Johannesburg.

Datum en Plaats ....

Handtekening ....




De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan **Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.**

ADVERTENTIEN.
Staande Advertentiën voor lange termijn op kontrakt.
Familieberichten **6d.** per regel.
Prijs per Jaargang **7s. 6d.** vooruitbetaalbaar.

Alle gelden voor Abonnementen en Advertentiën te zenden aan **de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesburg.**
Alle brieven voor de Administratie te zenden aan **de heer J. A. WORMSER, Bus 748, Pretoria.**

No. 4. PRETORIA, 15 OKTOBER 1916. JAARGANG VIII.

BERICHT VAN DE ADMINISTRATIE.

Nog eenmaal zenden wij De Hervormer uit zoals de beide eerste malen, dat wil zeggen, aan allen die vroeger intekenaren waren en aan alle ouderlingen en diakenen, zover wij hun namen en adressen hebben.

Wij verzoeken nu vriendelik dat elkeen, die het blad geregeld wil ontvangen, het intekengeld voor een geheel jaar (zeven shillings en zes dubbeltjes) zonder verzuim aan de Algemene Kassier zendt, wiens adres is: H. Roorda, bus 444, Johannesburg.

Wij willen erkennen dat de intekengelden reeds door velen gezonden zijn, maar nog niet door allen, op wie wij rekenen mogen. Wij hebben vooral in het begin veel onkosten, maar van groter belang is dat wij met de uitgave kunnen voortgaan. En dat kunnen wij niet zonder het geld van de intekenaars, want wij mogen de Kerk niet in schulden steken en wij zullen dus de uitgave moeten stoppen als het geld op raakt.

Wij hebben dus een dringend verzoek aan allen die het blad nu ontvangen, en dat is: Word a.u.b. intekenaar, zend ons toch dadelik uw 7/6 en vraag toch uw vrienden en buren, die belang stellen in onze Kerk, om ook in te tekenen en hun 7/6 dadelik te sturen.
wordt.

Ps. 146 : 4, 5. Gez. 72 : 1, 2. Gez. 82 : 7, 8, 15. Gez. 124 : 4, 10.

"HET IS ZALIGER TE GEVEN DAN TE ONTVANGEN.

(Hand. 20 : 35.)

Is dit waar? Ja, want de mond der waarheid heeft het gesproken. Hoe is het mogelik? zegt gij. Ik heb altijd gedacht dat het zaliger is om te ontvangen dan om te geven. Ja, het is mogelik dat gij alzo gedacht hebt en er zijn velen die alzo denken. Maar hier hebben wij Gods gedachten, en als onze gedachten in strijd zijn met Zijn gedachten, dan zijn wij dwazen als wij onze gedachten vasthouden.

En nu moet ik erkennen, dat ik niet graag over geld spreek, maar de noodzakelikheid dringt mij er toe. Iedere maatschappij heeft geld nodig om haar ambtenaren en andere kosten te betalen. En dit is vooral het geval met de kerk, omdat zij vele armen heeft die geholpen moeten worden. En in menige gemeente is de bijdrage te min om dit naar behoren te doen, en in alle andere uitgaven te voorzien.

Dit mag niet zo blijven. Verdraag mij dan als ik heden spreek over het geven aan kerk en armen.

1. Waarom moeten wij geven?

(1) Omdat de Here het beveelt en wij moeten Hem gehoorzamen. In het Oude Testament wordt het op verschillende plaatsen bevolen en vooral in Matt. 3 en in het Nieuwe Testament ook; vooral in 1 Cor. 16 : 2, waar wij lezen, dat iedereen op de dag des Heren iets moeten wegleggen voor de zaak des Heren; en in Mat. 22 : 21 waar wij lezen: Geef dan de Keizer dat des Keizers is, en Gode dat Gods is. En dit betekent: Betaal niet slechts uw belasting aan de regering, en wat gij schuldig zijt aan mensen, maar ook wat gij schuldig zijt aan de kerk. Maar wij moeten ook geven,

(2) Omdat het ons gelukkig maakt.

De Statenvertalers tekenden hierbij aan: Deze woorden hebben betrekking op de tijdelike goederen, die gegeven worden aan kerk en armen. En de betekenis van deze woorden is dus deze: Als iemand geeft tot onderhoud van kerk en armen, dan is hij die geeft gelukkiger, dan zij die ontvangen. Of iemand moet een gierigaard zijn, die tegen zijn zin geeft. Maar de mens die met een goed hart geeft maakt zichzelven gelukkig.

Een student wandelde eens met een professor, en langs de weg zagen zij een paar oude schoenen van een arm man die in de nabijheid werkte. De

student zeide: Laat ons die schoenen wegsteken en achter een bos gaan zitten om te zien hoe verlegen die man zal zijn als hij terug komt. Maar de professor zeide: men moet zich nooit vrolik maken over de ellende van arme mensen.

Doch hij zeide tot de student: Gij zijt rijk. Steek nu in ieder schoen een kroon en dan zullen wij ons versteken om te zien hoe blijde hij zal wezen. Dit deden zij. De arme man kwam terug en toen hij het geld vond in zijn schoenen, viel hij op zijn knieën en dankte God dat hij nu toch iets kon kopen voor zijn kranke vrouw en voor zijn kinderen die gebrek lijden.

Toen zeide de student: Nu versta ik het woord: Het is zaliger te geven dan te ontvangen, en hij was nog gelukkiger dan die arme man.

Laat mij U nog een voorbeeld geven. Een kind was gewoon om altijd de vader te vragen om geld voor de Zondagschool en voor de armen. De vader vroeg hem waarom hij zo graag geld weggeeft. Hij antwoordde: omdat het hem gelukkig maakt. De vader zeide: goed, maar gij geeft niet het uwe, doch dat wat gij van mij krijgt. Toen vroeg het kind: Vader wie geeft u het geld? De vader antwoordde: ik werk er voor. Maar het kir vroeg: Wie geeft u de kracht om te werken. Hij antwoordde: Het is de Here. En toen zeide het kind: vader! ik geef graag wat gij mij geeft, geeft gij dan niet graag wat God u geeft?

De vader gevoelde het gewicht van die vraag, nam zijn kind in de armen en kuste hem.

Hij heeft vergeten dat al wat hij had van God gegeven is, en dat het eigenlik niet het zijne is. Ja, al het geld in de wereld behoort aan God en daarom lezen wij in Hag. 2 : 8: Het goud en het zilver is het mijne; en wij zullen eenmaal moeten rekenschap geven wat wij hebben gedaan met al onze talenten, ja, ook met ons geld.

Laat mij u nu nog uit de natuur een voorbeeld geven. Houtskool is zwart en is dus een beeld van droefheid en rouw; en diamant is schitterend wit en is dus een beeld van geluk. Maar waarom is dit zo? Houtskool neemt al het licht in dat er op schijnt en geeft niets er van terug; en het is dus een beeld van de gierigaard; maar diamant geeft al het licht weer terug en is een beeld van de mens, die veel geeft en die gelukkig is.

Geef dan toch zoveel gij kunt om uw eigen geluk te bevorderen; en toon dat gij het woord gelooft: Het is zaliger te geven dan te ontvangen.

(3) Wij moeten geven omdat het voordelig is. In onze Bijbel lezen wij: Het is zaliger of gelukkiger om te geven dan te ontvangen, maar het Griekse woord heeft meer dan één betekenis en daarom lezen wij in de herziene vertaling: Het is meer gezegend om te geven dan om te ontvangen; en het is dus voordeliger om te geven dan om te ontvangen.

Daarom lezen wij in Spr. 19 : 17: Die zich des armen ontfermt, leent de Here. En als wij aan Hem lenen dan krijgen wij meer terug dan wij geleend hebben.

Israel is ons in deze tot een voorbeeld. Zij gaven niet alleen de tienden maar ook de eerstelingen. En zij hadden zeer vele levieten om te onderhouden. Er waren eens twee en twintig duizend levieten, behalve de priesters. En nooit was er een rijker en voorspoediger volk dan zij, zolang zij Gode gaven wat Gods is.

Er bestaat een oude gelijkenis, die hier te pas komt. Er was eens een fontein hoog langs een berg, die tot haar kleine waterstroom zeide: Ga naar beneden en geef u aan de rivier. Maar die waterstroom vloeide voorbij een dam, en de dam vroeg: waar gaat gij heen? Toen antwoordde de stroom. Ik ga mijzelven aan de rivier geven. Maar de dam antwoordde: Gij zijt dwaas om weg te geven wat gij hebt. Als de zomer komt, en de zon warm wordt, zult gij opdrogen en niets hebben. Ik zal geen druppel van mijn water afgeven. Maar toen de zomer kwam droogde het water van de dam geheel op, en de kleine stroom vloeide lustig voort en herinnerde aan het woord: Geef en u zal gegeven worden.

De geldbeurs is in het algemeen de pols van onze godsdienst, en de godsdienst van vele mensen gaat slechts tot bij de beurs, maar niet er in. En daarom zegt men: Het is niet genoeg dat het hart bekeerd is, maar de beurs moet ook bekeerd worden.

Als een mens voor kerk en armen zo min geeft als mogelik is, dan is het een teken dat het treurig gesteld is met de ziel.

Als iemand een discipel van Jezus wil zijn, dan moet hij zichzelven verlochenen en Hem navolgen. En Jezus gaf al wat Hij had: zijn hemel, zijn kracht, zijn bloed en zijn leven. En Hij zeide tot de rijke jongeling: "Geef al wat gij hebt aan de armen, en dan zult gij een schat in de hemel hebben" en waarlik rijk zijn.

II. Een woord van toepassing.

Welke toepassing moeten wij maken op deze boodschap des Heren?

Ik vrees dat velen dit woord volstrekt niet geloven. Hun geloof is dit, als zij tien shillings of een pond sterling aan de kerk en de armen hebben

gegeven dan zijn zij het kwijt en zullen het nooit weer zien; en daarom geven zij zo min als mogelik is.—Maar ik vraag u: Wie zijn wij om te twijfelen aan wat God zegt, of om God tot een leugenaar te maken door ons gedrag? Niemand zal het wagen om met zijn mond te zeggen: Het is een leugen dat het zaliger is om te geven dan te ontvangen; maar velen zeggen het met hun daden en met hun gesloten hand en beurs. En daden spreken sterker dan woorden. Vriend, ik bid u maak God toch niet tot een leugenaar; maar geloof dat het zaliger is om te geven dan te ontvangen.

Ga toch niet bedroefd weg gelijk de rijke jongeling van de Bijbel, waar de Here u vraagt om te geven aan zijn kerk en armen; maar draag mildelik bij en gij zult ondervinden de waarheid van Gods woord: Het is zaliger te geven dan te ontvangen. Er zijn mensen en gemeenten die veel geven, en zij zijn rijker dan anderen, indien al niet aan geld en goed, dan toch aan genade en geluk.

Voor enige tijd kreeg ik een gedrukt verslag in handen van wat één gemeente in Transvaal aan kerk en liefdadige inrichtingen heeft gegeven in één jaar, en het was meer dan acht honderd ponden sterling. En dat was behalve al wat zij gegeven heeft voor eigen onderhoud.

Van een ander gemeente, die slechts elf honderd lidmaten heeft lees ik dat zij in de tijd van vijftien maanden dertienhonderd ponden heeft gegeven voor de zending. En ik mag u de verzekering geven dat die gemeenten niet armer zijn geworden, maar dat zij de ondervinding hebben: Geef en u zal gegeven worden.

En nu, wie zijn de mensen die vandaag zo arm zijn, dat zij door de kerk onderhouden moeten worden? Zijn het niet de mensen die nooit iets hadden voor kerk en armen? Ik zeg dit niet van allen, want er zijn uitzonderingen; maar van zeer velen moeten wij zeggen dat het hun gaat zoals met de man die slechts één talent heeft ontvangen, en die dat ook nog verloren heeft, omdat hij Gode niet heeft gegeven, dat Gods is.

Er is waarschijnlik geen zonde, die meer algemeen is dan God niet te geven wat Hem toekomt; en geen zonde die minder beleden wordt dan deze.

Er is geen maatschappij zo algemeen in schuld gedompeld als de maatschappij des Heren, de kristelike kerk. En dit is een schande.

T. H. Gij hebt een God, die nooit met geslotene handen tot u komt, houdt dan toch uw handen niet gesloten voor Hem. Draagt mildelik bij voor kerk en armen en geef uzelven aan de Here.

Brengt wat gij geven wilt. Laat de Diaken niet toe om bij u te komen bedelen. Israel had duizende levieten, maar wij lezen niet dat één van hen moest rondgaan om te bedelen. Brengt dan Gode dat Gods is en ondervindt de waarheid van Gods woord: Het is zaliger te geven dan te ontvangen.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uitkijk, Oktober 1916.

Geachte Neef Willem!

Van harte hoop ik, dat het U en Uw mensen welgaat naar ziel en lichaam. Hier op Uitkijk is alles wel.

Ik neem nu weer de pen, om U wat te schrijven.

En als ik dit doe, dan begin ik eerst eens te klagen. Wat is het droog! Van Uitkijk zie ik ver. heel ver, maar waarheen ik ook zie, daar is het droog, heel droog. 't Is al 't begin van Oktober en nog is er geen gras. Het vee wordt mager, de lammertjes hebben geen melk en we snijden ze de keel af en het veld is overal nog droog en geel. En er is geen uitkomst nog te zien. Uw Oom vreest zeer, dat God in de hemel een grote twist heeft met Z.Afrika: want wat de tegenwoordige geleerde of ongelovige mensen ook zeggen of schrijven, ik geloof nog altijd, wat Paul Gerhard heeft gezongen van God:

Beveel gerust uw wegen
Al wat 't harte deert,
Der trouwe hoed' en zegen
Van Hem, die 't al regeert.
Die wolken, lucht en winden
Wijst spoor en loop en baan,
Zal ook wel wegen vinden
Waarlangs uw voet kan gaan.

God regeert de wolken en wijst ze hun pad. Welnu, als Hij ze nu niet naar Afrika wijst en stuurt, dan krijgen wij geen regen. Waarom niet vragen we?

Neef Willem, dat de ongelovige, van God afvallige mensen in hun eigen dwaasheid blijven volharden, dat versta ik wel. Als Gods oordelen op de aarde komen, is dit een van de grote kentekens, dat de Hem vijandige wereld zich tegen Hem verzet en zich verhardt in ongeloof en zonde. Maar dat nu Gods kinderen, de godsdienstige, de de Heer vrezende mensen de 7000, die hun knie voor Baäl niet buigen schijnbaar naar Gods roeping niet luis-

teren in Z.Afrika, dat is ongehoord maar ook treurig. En omdat zij het niet doen, wil en zal de twist des Heren met ons land ook niet ophouden.

Ik versta, dat gij, Neef, mij zult vragen, maar doen wij dan niets voor God? Oom weet dan niet, dat wij ook mede doen voor Helpmekaar, voor Langlaagte, voor de gevangenen, voor de verwaarloosde kinderen?

Neef Willem, daargelaten de vraag, of wij veel daaraan doen, moet ik u toch opmerken, dat dit nog niet is iets doen voor de Heer. Ik acht het een zegen, van de werking van het Evangelie dat ook de niet gelovigen aan deze werken van barmhartigheid doen, maar dat doen ze als mensen, die onder de invloed gekomen zijn van het Evangelie der barmhartigheid, maar niet als Kristenen, als Gods kinderen! Ik blijf vragen, wat doen wij voor de Heer en zijn dienst.

Op de laatste Algemene Vergadering is openbaar geworden, zoals ik zie in de Notulen op bladz. 23—30, de treurige toestand der gelden in onze kerk. Waaraan is die toe te schrijven. Wel, eenvoudig en duidelik, hieraan, dat Gods kinderen ongehoorzaam zijn aan de Heer, evenals de wereldse mensen. "Brengt tienden in het schathuis, opdat er spijze zij in mijn huis: en beproeft mij daarin, zegt de Heer der Heirscharen, of Ik u dan niet opendoen zal de vensters des hemels, en u zegen afgieten, zodat er geen schuren genoeg zullen wezen". O, meneer, wat zegt de profeet dat mooi, zei iemand eens tegen zijn leraar, en toen de leraar hem vroeg: zult gij de tienden geven, was zijn antwoord: och mijnheer, dat is toch al te veel: ik kan toch geen 81 zak mielies geven; dan wordt ik te arm en ik heb niet genoeg voor mijn vrouw en mijn kindertjes. Zo gaat het bijna overal.

Het gevolg is, dat onze kerk speciaal niets doet en niets kan doen voor zending, voor armen, voor scholen, voor wezen. In een der gemeenten van de grote kerk in Transvaal heeft men behalve dat er betaald is voor predikant, koster, dienst onderhoud der gebouwen nog £800 kunnen vinden en gebruiken voor armen en andere liefdadige dingen. En ach, wat bij ons? Men zegt wel: o ja in de andere kerk zijn allemaal rijk mensen. Maar is dit zo? Neef Willem, in de grote kerk zijn rijk mensen, maar ook en zeer vele arme mensen, want daar is het grootste deel van ons volk. Maar dat er rijken zijn zeer zeker, doch het zijn de rijken in liefde, in God! Hebben wij die nu ook?

Waarom kunnen we ons blad niet tweemaal per maand doen uitkomen? Geen geld!

Waarom kunnen we niet meer jonge mannen opleiden voor leraars, hoewel onze kerk bijna elk jaar 1000 lidmaten sterker wordt? Geen geld!

Waarom kunnen we geen leraren beroepen in de grote herderloze gemeenten? Geen geld!

Waarom hebben we geen kweekschool? Geen geld.

Waarom kunnen we niets doen voor de armen? Geen geld.

Waarom moeten we altijd bedelen en sukkelen? Geen geld.

Komen we bij de rijken, ze zeggen: ik heb niet, de tijd is zo zwaar.

Vragen we aan de middelmatigen: ze zuchten: ook al weer kollekteren, geen geld!

Kloppen we aan bij de armen, ze zeggen: onze kinderen hebben geen kleren, geen schoenen—geen geld.

Het onderwijs op de school kost niets: ezels en verblijfgelden worden door het goevernement betaald en toch overal hoort men: "geen geld!"

Op de Algemene Kerkvergadering werd alles belemmerd en tegengehouden, doordat de afgevaardigden zeiden: er is geen geld!

Neef Willem, uw tante vraagt of Oom nu moedeloos wordt. Neen verre van daar, maar het doet hem leed, dat in onze kerk altijd wordt geklaagd, dat er geen geld is, en dat hij zelf ook moet klagen. Wat helpt dat klagen? Zeker niet heel veel, maar het is mogelik, dat er in onze kerk mannen en vrouwen willen opstaan en zeggen: "als 't zo is, dan moet er verandering komen: die willen voorgaan in 't helpen om de schande weg te nemen."

Misschien is 't daarvoor goed, dat Oom eens klaagt, nietwaar? We willen het hopen.

Met vele groeten,

Um Oom,

SAREL.

Oom Sarel aan Br. Opperman.

Waarde Broeder!

Oom Sarel voelt zich vereerd, dat U van hem een antwoord begeert op uw vraag omtrent de door de Algemene Vergadering benoemde Zendings-Kommissie. Hij was zelf niet in de vergadering,

maar heeft gehoord dat deze Zendings-Kommissie is ingesteld

10. om meer licht te laten vallen op de Zendings-kwestie, ook in onze kerk.

20. om de leden onzer kerk, die voor deze zaak iets voelen en er voor wensen te werken bij mekaar te brengen, en hun gelegenheid te geven hun giften over te maken aan en door de kerk.

30. om de gelden, die vrijwillig gegeven worden te vergaderen en te besteden waar nodig en gewenst!

Is Broeder Opperman tevreden?

Met hartelike groeten,

OOM SAREL.

Vlakfontein, 27 Sept. 1916.

Waarde Oom Sarel,

Voor de eerste maal schrijf ik aan u een paar regels om inlichting te krijgen.

Ik lees in het Oude Testament in Deuteronomium 27 vers 17: Vervloekt zij, die zijns naasten landpalen verrukt! Zeg nou ik sta onder mijn baas hij is over mij gezet en hij geeft mij last, verplicht mij, om mijn buurman of mijn naasten zijn plaats of zijn grond met geweld te gaan vatten, ofschoon ik weet Gods Woord belet het, want die zulks doet is vervloekt, nou ja, oom Sarel daar staat in Romeinen 13, als ik mijn overste ongehoorzaam is, dan haal ik een oordeel over mij, en ook zegt het 10de gebod: gij zult niet begeren iets dat van uws naasten is. Luister ik naar mijn baas dan is ik schuldig aan Deuteronomium 27 vers 17, want ik weet dit staat daar onuitwisbaar als Gods Woord. Ben ik ongehoorzaam aan die over mij gesteld is, dan ben ik weer schuldig aan Romeinen 13. Kan Oom Sarel mij a.u.b. inlichtingen geven. Ik weet niet of oom een predikant of professor is, maar volgens oom zijn schrijven in De Hervormer moet oom goed geleerd wezen, want daar komen soms hoge woorden voor in oom zijn brieven.

Verder oom Sarel is het hier erg droog en dor. Zal daar dan toch niet goed en hoog nodig wezen dat de kerkelike kommissie tesamen een biduur bepalen om belijdenis te doen en om onze God te vragen om genade. De Here zegt: "Roep mij aan en Ik zal u helpen."

Met groeten verblijf ik met hoogachting

Uw dw. dnr.,

M. J. GEIJSER,

Ouderling.

Oom Sarel antwoordt: Men moet God meer gehoorzamen dan de mens. Als Br. Geijser dat doet, dan zal hij weten hoe te handelen en ook de gevolgen willen en kunnen dragen. Zo hebben gedaan Elia, Daniël, Johannes de Doper, de discipelen van Kristus, de martelaren in de 3 eerste en in de zestiende eeuw, de Hugenoten en de afscheidende Broeders in Holland.

OOM SAREL.

VOOR DE ZONDAGSCHOOL.

22 Oktober: te lezen Johannes 3 : 22—36.

Jezus is weer met zijn discipelen in Judea (ons wordt niet verhaald dat Hij Judea verlaten had) en doopte ook. (Johannes 4 : 2 wordt gezegd dat Hij zelf niet doopte, maar zijn discipelen deden het wel, n.l. onder zijn goedkeuring, en daarom kan ook gezegd worden, dat Hij het deed).

Johannes was nog niet gevangen genomen: het was dus in de tijd van het eerste werken van Jezus, dat Hij doopte. Later schijnt Hij het niet meer gedaan te hebben.

Nog altijd is de Doper bij de Jordaan. Enon is een dorp, halfpad tussen het meer van Gennesareth en de Dode Zee.

Omdat Jezus ook doopte of liet dopen ontstaat een twist. Overal waar God iets goeds doet of doen laat, zoekt de Satan scheuring en twist te verwekken. Johannes discipelen klagen, dat Jezus meer mensen trekt en doopt, dan de grote Doper.

Maar Johannes kent geen jaloersheid. Dat moet zo komen, zegt hij. Ware gelovigen verheugen zich ook, dat anderen het Evangelie prediken al hebben zij zelf ook schade daarbij. De mens immers is niets dan het werktuig: Gods Koningrijk komt ook door anderen.

Hij weet, dat hij slechts de voorloper is. (Jesaja 40 : 3). Hij is de vriend van de bruidegom (Kristus) en verheugt er zich over, dat hij is gekomen. Kristus moet toenemen ("wassen", wel te onderscheiden van "wasschen" dat schoonmaken betekent).

Johannes is, ook waar hij zelf wegvalt, een oprecht en krachtig getuige van Kristus. Zo moeten wij ook "getuigen zijn".

---

29 Oktober: te lezen Johannes 4 : 1—30.

Jezus verlaat Judea en gaat naar Galilea. Hij neemt de kortste weg dwars door Samaria. Hij "moest" dat doen. Dat is het "goddelik" moeten, der liefde, der prediking ook aan de Samaritanen.

Er was verwijdering, haat, tussen Jood en Samaritaan (Luc. 9 : 52, 53. Johannes 8 : 48).

Jezus komt te Sichar, waar Jacob een put had laten graven. Bij die put zet Hij zich neer: hij heeft dorst, want 't was middag en heet Een bewijs, dat Hij is mens geweest evenals wij.

De Heer vraagt een vrouw, die water komt putten, om te drinken. Water halen is in 't Oosten het werk der vrouw. (Genesis 24 : 15, Genesis 29 : 9, Exodus 2 : 16). De vrouw verwondert zich. Hoe kan een Jood zo iets vragen? Maar Jezus kent geen nationaal, geen rassen-verschil. Ook ware kinderen Gods kennen n u dat verschil niet.

De vrouw verstaat Jezus niet, als hij spreekt van levend water. Zij begrijpt ook niet, hoe Hij haar levend water kan geven, daar hij niets heeft om te putten of te scheppen. Toch is zij begerig naar dat water, want dan is 't haar niet nodig zoveel moeite te doen om hierheen te komen en dat water te scheppen.

Zij schijnt nog niet te kunnen verstaan, dat de Heer van andere, hogere geestelike dingen spreekt, dan gewoon water. Daarom moet Hij haar met meer ernst aangrijpen. Hij spreekt tot haar geweten: vraagt haar naar haar man: bewijst haar dat hij haar kent, haar geschiedenis, haar zonde. Hij sprak tot haar verstand: tot haar geweten: tot haar hart. (Geef mij te drinken: roep uw man: God is geest).

Jezus toont zich hier bij uitnemendheid leraar, a. in 't aangrijpen van de gelegenheid: geef mij te drinken: in het wijzen op wat hij geven kan: "levend water" in het doen ontwaken van 't geweten: die ge nu hebt is uw man niet: in 't onderwijs omtrent God: "Hij is Geest."

De vrouw is een voorbeeld, hoe een oppervlakkige, lichtzinnige ziel toch door Kristus kan worden gered.

Deze geschiedenis kan ons leren: geestelike aanbidding van God hoger te schatten dan vormdienst.

---

5 November: te lezen Johannes 4 : 43—54.

Het tweede teken, dat Jezus doet, is de genezing van het kind van de hoveling te Kapernaum.

De Heer blijft twee dagen te Sichar of Sichem, om daar de Samaritanen te onderwijzen, die niet geloven, omdat gezegd wordt, maar om wat zij zien. Zij geloven dus uit eigen ondervinding, dat Jezus is de Kristus. Geloven op gezag valt ligt: geloven krachtens eigen ondervinding is vast en houdt stand.

Zijn gerucht is over het ganse land verspreid: alleen te Kana en Nazareth gelooft men niet (vs. 44). De Galilieërs die met Hem te Jeruzalem zijn geweest vertellen zijn grote daden. Waren er tegenwoordig ook vele zulke kristenen, het Evangelie zou zich meer uitbreiden. Een hoveling d.i. een man, die aan het hof, of in het huis van een koning dienst doet, zoals b.v. Potifar bij Farao, Nehemia bij Artasarta. Hij is dus in een wereldse, spotzieke omgeving en het mag ons verwonderen, dat hij nog naar Jezus komt. Maar de Heer heeft ook onder de rijken en de machtigen zijn volgelingen.

De zoon van deze hoveling is zeer krank en omdat de vader van Jezus gehoord heeft, dat Hij ook wonderen doet, gaat hij er heen en reist zes à zeven uur te voet, vroeg opstaand (vs. 52). Hij gelooft, dat Jezus zijn kind kan gezond maken.

Hij bidt Jezus om naar Kapernaum te gaan en zijn kind gezond te maken.

De Heer wil geen wonderen doen tenzij men gelooft (vs. 48). Hij is niet gekomen om wonderen te doen.

Daarom beproeft Jezus de vader en zegt: "ga heen, uw zoon leeft." Wonderlike genezing. Zonder het kind te zien, op een afstand van 30 mijl, laat de Heer zijn kracht werken. Kan de vader dit geloven. Spot de profeet met hem: zal hij niet toornen zoals b.v. Naaman de Syriër.

De man gelooft, gaat heen. Hij gehoorzaamt en dat is geloof. Omdat de Kristenen in onze dagen aan God en Kristus niet gehoorzaam zijn, geloven zij ook niet. Gehoorzamen zonder redenen en vragen of twijfelen is geloven.

Als de vader de volgende dag naar huis ging, komen zijn dienstknechten hem tegemoet en zeggen "Uw zoon leeft". De vader vraagt natuurlik, wanneer is hij beter geworden en nu hoort hij, dat het kind genezen is op het ogenblik dat hij gehoorzamend naar huis ging. Dat is de beloning der gehoorzaamheid.

De Heer heeft dus niet het kind gered van de natuurlike dood, maar ook de vader en de gehele familie van de geestelike dood.

---

12 November: te lezen Johannes 5 : 1—24.

Johannes vertelt ook hier weer een wonder van Jezus. Nu niet weer in Samaria of in Galilea, maar te Jeruzalem, de hoofdplaats van Judea, dus eigenlik in het hart van het volksleven.

Jezus gaat op naar een feest der Joden (Paasfeest, Pinksterfeest, Loofhuttenfeest, Purim (d.i.

feest van 't Loten zie Esther). Naar welk feest Jezus gaat is onbekend en moeilik uit te maken. De meeste verklaarders zijn voor 't Paasfeest.

Jezus gaat naar Bethesda (huis van barmhartigheid). Men kende toen nog geen ziekenhuizen of hospitalen, die van kristelike oorsprong zijn. Bethesda is een badawter bij de Schaapspoort, en daarom heen zijn vijf zalen, d.i. vijf grote ruime kamers gebouwd, waar de zieken kon verblijven, want men meende dat het water als het beroerd werd, geneeskrachtig was.

Bethesda bergt vele kranken, en is daarom ook een plaats van grote ellende, als onze ziekenhuizen.

Onder die kranken was een man, die acht en dertig jaren krank geweest was: hij was lam, d.i. hij kon niet lopen of staan.

De Heer wil hem genezen, maar vraagt eerst: "Wilt gij gezond worden?" Hoewel God machtig is om zijn wil uit te voeren en dus de mens kan dwingen tot geloof, wil Hij het niet. Hij wenst alleen gewillige mensen in zijn koningrijk. Welk een vraag! Wie wil niet gezond worden? Lichamelik allen, doch geestelik o zeer weinige misschien? Deze man wil gezond worden, maar hij kan niet. Hij kan van 't badwater geen gebruik maken.

Daarom zegt Jezus: Sta op, neem uw bed op en wandel. Hoe kan hij dat? Op Sabbath. Maar daarna vraagt hij niet: hij de lamme beproeft het: hij staat op: het gelukt: hij kan weer gaan. Zijn gehoorzaamheid onder bijna onmogelike omstandigheden, wordt oorzaak der genezing.

De omstanders zijn verwonderd. Zij bestraffen de genezene omdat hij op Sabbathdag een bed draagt. Dat is wetsovertreding en hij dus een zondaar.

Als zij, de Joden horen, dat Jezus hem genezen heeft, willen zij hem nu reeds doden. Voor hen, is de letter der wet, meer dan 't lijden van een mens. Zo schijnt het tenminste.

Waarom doet Jezus dit wonder? 1e. om de man te genezen; 2e. ook om zichzelven te tonen de Messias te zijn; 3e. te leren, dat hij alleen deze wonderen doet, omdat de Vader hem daartoe macht heeft gegeven.

KRONIEK.

Op een onderwijzerskongres in de Oranje Vrijstaat is de wenselikheid van parallelscholen ter sprake gebracht, en naar aanleiding daarvan schrijft de "Rand Daily Mail" een interessant artikel.

De heer van Rooyen had de zaak ter sprake gebracht in Bloemfontein en o.a. gezegd, dat een school niet te groot moest zijn, maar zo, dat het hoofd al de kinderen persoonlik moest kennen, er moest ook meer gewerkt worden voor karaktervorming bij de kinderen en hiervoor was in de eerste plaats nodig, onderwijs in de moedertaal. De tegenwoordige inrichting der scholen noemde hij in vele gevallen zieldodend, vooral voor het Hollandse kind. Als er puur Engelse scholen konden zijn o.a. in Bloemfontein, waarom dan ook niet puur Hollandse. De "Rand Daily Mail" noemt dit natuurlik een rassenkwestie, maar komt de volgende dag in een hoofdartikel daarop terug en vertelt ons hoe in Kanada de scholen juist zo zijn ingericht als de heer v. Rooyen wil. Daar is geen schoolstrijd, geen taalkwestie op school, iedereen is tevreden, want de Staat geeft subsidie aan de scholen, waar de Frans-Roomse kinderen uitsluitend in het Frans en volgens hun geloof geleerd worden, evengoed als aan de Engels-Protestantse scholen, waar de kinderen Engels leren. De koerant zegt hiervan, dat de Franse Kanadezen volkomen vrijheid hebben om te doen wat zij willen met hun kinderen, doch "het gebruik dat zij maken van die vrijheid belemmert hun ekonomiese vooruitgang" en daarom vindt de koerant het jammer en ongeschikt voor Zuidafrika.

Hier vinden wij weer die zo dikwels uitgesproken grootmoederlike bezorgdheid voor andersdenkenden. Als iemand anders liever niet zoveel genieten wil van die Engelse ekonomiese vooruitgang, waarom die dan opgedrongen, en aan de andere kant als Engels waarlik de wereld- en handelstaal is ,zal men toch vanzelf zorgen, dat men Engels leert en het goed leert, ook al geeft men de kinderen hun gehele opvoeding door het medium van hun moedertaal, als deze niet Engels is.

Het grote voordeel van zulk een stelsel als in Kanada van kracht is, ligt evenwel hierin, dat er "niets is om over te strijden". Want daardoor kan de school gebruikt worden zoals het behoort, van begin tot einde, van de laagste klas tot de hoogste eksamens voor de opvoeding van het kind op wetenschappelik gebied en tot karaktervorming, en niet zoals nu het geval is voor politieke doeleinden en rassenkwesties.

Nu moet de Engelse onderwijzer zich in toom houden, om de Hollandse kinderen niet te kwetsen, en de Hollandse onderwijzer moet voortdurend oppassen wat hij zegt, anders wordt hij aangeklaagd wegens het brengen van politiek op de school, en zodoende wordt uit vrees voor politiek de school

vol met politiek. Onder de leuze van de kinderen bijeen te willen houden, wordt nu aan de kinderen geleerd, dat er verschillen bestaan, die anders nooit in de scholen genoemd zouden worden. Het onderwijs zelf zou er veel bij winnen als het mogelik was een stelsel van vrije scholen met staatssubsidie in te voeren, waardoor aan ieder deel van de bevolking kon gegeven worden, wat zij verlangen, terwijl er een streng toezicht was van staatswege op de degelikheid van het onderwijs. Er zijn nu zoals reeds aangehaald, zuiver Engelse scholen, er bestaan ook zuiver Joodse goevernements scholen, in Natal is de schooltoestand zeer onbevredigend voor de Hollandse kinderen. De ware vooruitgang van een volk ligt niet in de ekonomiese welvaart, maar in de zedelike en geestelike ontwikkeling van de kinderen, en deze kan nooit bereikt worden, als de ziel van het kind eerst moet gedood worden in de lagere klassen van de school, en de ingeboren natuur nooit tot de hoogste en mooiste ontwikkeling kon komen, omdat een vreemde beschaving wordt opgelegd.

Ik meen, dat ook hierin reeds nu dingen openbaar worden, die het gevolg zijn van het onderwijsstelsel, waaronder het jongere geslacht in de laatste 15 jaren is groot geworden.

De kinderen der rijken hebben hun schoolonderwijs voortgezet en aangevuld en het gebrekkige voor een deel verholpen, maar de kinderen der armen, die niet verder geweest zijn dan standaard 3 of 4, hebben door een vreemde taal dingen geleerd, die niet overeenkomen met de volksaard, de tradities, de natuur, waarin zij geboren waren. Daardoor hebben zij niet die geleerdheid in zich opgenomen en geassimileerd, zodat zij er nu gebruik van kunnen maken, maar is die geleerdheid voor hen vreemd en ongemakkelik, zoals voor een kaffer de kleren, die hij in het dorp moet dragen, maar dadelik weer uitdoet als hij naar zijn kraal terugkeert. De kinderen der armen zijn geen goede Engelsen geworden, maar ook geen goede Boeren gebleven, en daardoor zal er een arme blanken kwestie blijven, zolang als de tegenwoordige school inrichting blijft bestaan. Hoe eerder daarin een verandering komt, hoe beter.

L. E. B.

ZENDINGS-KOMMISSIE.

De korrespondensies van de verschillende geachte lezers heb ik met aandacht gelezen re de Zendingszaak. Ik ben tot de gevolgtrekking gekomen dat er bij de leden van de Hervormde Kerk een zeer vage idee moet zijn hierover. We lezen van een Zendings-kommissie die benoemd werd, maar we worden niet geïnformeerd wat het fondament en uitgangspunt van de Kommissie is. De vraag is: is het een vrijwillige zaak óf dan wel niet?

De leden van genoemde kommissie moet ons die zaak eens ophelderen.

Er wordt soms veel geschreven over een zaak die, wanneer goed ingelicht, geen agitasie zal verwekken.

Als zoon van een oud-Hervormde familie die diep verknocht is aan de Hervormde Kerk, wil ik gaarne—indien de redaktie gereed is om in De Hervormer, dat nu een officieel blad is, het te plaatsen, de HoogEerwaarde Heren laten inzien of liever gevoelen hoe onze boere mensen denken over die zaak.

Zoals de heer Barnard aangetoond heeft was en is dit een van ons oudste en sterkste punten tegen de Verenigde Kerk. We weten wat het zendingwerk veroorzaakt heeft onder de gemeenteleden van genoemde kerk.

Wanneer ik nu kom tot een oude moeder of vader van onze kerk en spreek over de zendingzaak, dan zijn ze diep verontwaardigd en zeggen met een traan: "zijn de landen en onze kerk bearbeid, zodat we nu andere velden kunnen gaan bewerken?" "Hebben we gezorgd voor ons eigen huis?" Ik antwoord beslist n e e n, veel gaat verloren dat gered had kunnen zijn en nog wordt er meer bij genomen om die ook nog meer ongelukkig te maken.

Wanneer een predikant 'n ouderling of diaken komt zeggen, "we hebben onze eigen arme kinderen verzorgd", dan zal ik ook en al de leden van onze kerk zeggen: nu kán ons werken voor de zending onder de kaffers.

Ga in het bosveld en zie hoeveel honderde Afrikaner kinderen gaan verloren. Ongeleerd, geen opvoeding en een karige kennis van de Bijbel, moeten ze de wereld ingaan. Ze moeten het volgende geslacht van ons volk vormen; en hoe wordt hullie opgevoed en voorbereid voor hun plichten.

Ik heb met ooms gesproken te Nijlstroom die 20 dagen met een ossewagen moeten rijden voordat hullie bij een kerk komen. Gevolgelik komen ze eens in die drie, vier jaar naar de kerk. Ze missen het grote voorrecht om Gods aangename Woord te horen en gemeenschap met Hem te hebben. Wat wordt voor hen gedaan?

Is er al ooit besloten om een kommissie te benoemen om te werken aan de opvoeding van de kinderen die zo verloren gaan? Zover ik weet nog

nooit? Zover ik weet nog nooit. Brs. is dit niet grievend om te denken dat zoveel talenten van kinderen verloren gaan voor onze kerk.

Denk toch aan een vader en moeder die met een verbrijzeld hart moet zien 5 of 8 kinderen ongeëdukeerd en haast niets wetende van de Bijbel het leven ingaan. Het kind hoort bijna nooit die zoete naam, Jezus! Moet het niet vreselik zijn voor hen wanneer ze horen voor de kaffers wordt er gewerkt, maar voor mijn arme kinders niet. "Zijn die dan beter voor mijn kerk dan de mijne?"

Als onderwijzer moet ik elke dag zien, hoe armoedig en karig gekleed onze kinderen naar school moeten komen. Ze moeten Stds. II en III verlaten om voor hun bestaan te werken. Zulke knappe lieve kinderen moeten zó vroeg de school verlaten. Hebben we voor hen gezorgd?

Verstaat me goed lezer(es), ik meen niet enig lid zeer te maken of aan te vallen, maar spreek als vriend en Hervormer tot u en vertel u wat u zelf weet. De tijd is daar om te waken voor de Hervormde Kerk. We moeten niet haastig zijn en hoor wat Oom Sarel ons wil vertellen.

Moge God geve dat menig lezer(es) diep getroffen wordt door mijn paar woorden en hem of haar doen verstaan dat dit geen kleine zaak is voor onze kerk en dat we moeten voorzichtig zijn wat we doen en spreken.

We moeten opgevoed worden en niet te veel in een school willen aanpakken voordat we niet sterk genoeg zijn óf gereed.

Het is hoog tijd voor de Hervormers om te ontwaken en de hand aan de ploeg te slaan. Ons land gaat met rasse schreden vooruit en we blijven achter.

Als we nog voor de heidenen iets willen doen voor het misschien te laat is moeten we nu hard werken en onze eigen huizen bezorgen, zodat we met een gerust gemoed voorwaarts kunnen gaan.

We zijn kort aan predikanten en onderwijzers in onze kerk en moeten zorgen dat we beginnen om genoeg te krijgen.

Ik vrees dat er meer achteruitgang is dan vooruitgang in de kerk.

Als we nu nog voor zendelingen moeten werken dan komen we nooit op de been.

De Heer bestrale ons met Zijn Geest dat er 'n einde mag komen aan de geestelike doodsheid die er heerst in onze kerk.

A. H. VISAGE,
Oogies-school.

KERKNIEUWS.

KERKDIENSTEN VAN Ds. JAC. VAN BELKUM.

14 en 15 Oktober, Nachtmaal te Standerton.

22 Oktober, te Heidelberg dorp v.m. 10 uur en avond 7.30. Br. D. J. Strijdom en O. J. Strijdom.

238 en 29 Oktober. in het distrikt Vrede.

5 November te Heidelberg dorp, v.m. 10 uur en avond 7.30; gelegenheid voor Doop. Br. J. S. Smit en J. H. van der Westhuyzen.

12 November te Modderbult. Br. W. J. Pretorius en F. J. van der Westhuysen.

19 November te Heidelberg dorp, v.m. 10 uur en avond 7.30. Br. N. H. Jacobs en P. D. Bekker.

26 November te Modderfontein. Br. J. Th. Martins en M. Janse van Nieuwenhuyse.

3 Desember te Heidelberg dorp, v.m. 10 uur, avond 7.30. Gelegenheid voor Doop. Br. B. P. de Boer en N. J. H. Jacobs.

NACHTMAAL TE HEIDELBERG.

Wij hadden 7 en 8 Oktober Nachtmaal. De opkomst was zwak, zeer zwak, maar 't is ook zo droog. Er is geen gras op 't dorp voor de ossen.

Er werden 10 jonge mensen aangenomen tot het Nachtmaal. De diensten werden allen gehouden door de plaatselike leraar, die naar 't schijnt nooit hulp kan krijgen. Er was toch veel opgewektheid, welke blijkt uit het feit, dat voor reparatie van de kerk binnen en buiten, voor drinkwater en andere kleinigheden een £60 werd bijeengebracht, deels door lijsten, deels door een kleine bazaar van de zusters, die de hartelike dank verdienen voor haar gedaan werk. Wat over blijft zal worden gebruikt voor een fonds om banken in de kerk te kopen. Voor dit fonds gaan we nu kollekteren.

Als Ouderlingen voor 1917 en 1918 zijn gekozen of herkozen:- Br. J. F. Janse van Rensburg, B. J. Smit en A. Lanser; als diakenen G. Grové, J. H. van der Westhuijsen, F. J. van der Westhuijsen, P. van Zijl.

OOST-RAND.

Nachtmaal te Strijdpan.

Na zijn verlof kwam onze konsulent voor de eerste maal wéer uit naar Strijdpan op 23 en 24 September. Er waren geen aannemers, wel werden Zondag een aantal kinderen gedoopt.

De opkomst was goed, en de prediking ernstig.

Ds. Postma was ook juist overgekomen om met zijn gemeente Nachtmaal te vieren en hield in het huis van zijn ouderling dienst. Jammer dat dit juist samen viel. Er is niet geregeld dienst op de nederzetting en men wil gaarne allen naar de diensten komen, oo kals er een predikant van een andere kerk overkomt.

Johannesburg.—Er was een biezonder grote opkomst bij het Oktober Nachtmaal in onze gemeente, zodat er op Zondagmorgen nauweliks zitplaats was voor allen in de kerk.

Zaterdagavond werden 17 nieuwe leden bevestigd, één van het getal, die Vrijdagavond ook aangenomen was, werd Zaterdag ziek, zodat zijn plaats open moest blijven. Gelukkig was hij na een paar dagen beter en kan hij op de volgende Zondag alleen bevestigd worden.

De kerkeraad heeft de gewoonte aan elk nieuw lid een boekje te geven ter gedachtenis aan de belijdenis des geloofs en dit wordt zeer op prijs gesteld, daardoor heeft men altijd een bewijs van lidmaatschap in huis en is er geen gevaar de datum te vergeten.

Ds. Brandt was bijna een gehele maand elke avond bezig geweest met de katechisatie voor de aanneming, en hoewel sommigen nog zwak waren, behoefde toch niemand afgewezen te worden.

Wij hopen op Woensdag 11 Oktober een gezellige Avond en Bazaar te houden, om de kerkfondsen te sterken en de schulden af te doen.

BLADVULLING.

WETENSWAARDIGE DINGEN OVER DE BIJBEL.

In de bijbel zijn 66 boeken, 1189 hoofdstukken en 31,173 verzen.

Het middelste vers van de bijbel is het achtste vers van de 118de psalm.

Het negentiende hoofdstuk van 2 Koningen en het 37ste hoofdstuk van Jesaja zijn eender. Het langste vers uit de bijbel is het 9de vers van het 8ste hoofdstuk van Esther, terwijl het kortste vers het 35ste vers van het 11de hoofdstuk van Johannes is. Het 8ste, 21ste en 31ste vers van de 107de Psalm zijn eender, terwijl ieder vers van de 13de psalm eender eindigt. Er komt geen naam in de bijbel voor die langer is dan zes lettergrepen.

De man, die dit en nog allerlei andere dingen van de bijbel heeft nageplozen was drie jaar met die arbeid bezig, en hij vond het 26ste hoofdstuk van de Handelingen der Apostelen het mooiste hoofdstuk van de Bijbel.

NOOIT TEVREDEN.

De oude vrouw Bok was onverbeterlik ontevreden. Zij bromde op en over iedereen en alles. Maar eindelik dacht de predikant, dat hij nu eens iets gevonden had, waarover zij niet kon klagen; de aardappels van de oude vrouw stonden mooier dan van wie ook. "Nu zul je voor één s in je leven toch wel in je schik zijn," zeide hij, terwijl hij haar glimlachend aanzag, toen hij haar in de dorpstraat tegen kwam. "Iedereen roept er over, zo prachtig als je aardappels van 't jaar staan."

De oude vrouw wierp een diep verontwaardigde blik op hem, terwijl ze antwoordde:

"Ze staan goed, dat is zo. Maar hoe kom ik nu aan slechte voor de varkens?"

EEN GOED HART.

Een bekend onderwijzer vroeg eens aan zijn leerlingen om te willen nadenken en hem te zeggen, wat volgens hun mening, het beste ding was, naar welks bezit men het ernstigst verlangen moest.

Een zeide, dat niets beter was om te bezitten dan een tevreden aard. Een ander zeide, dat een goede vriend het beste ding van de wereld was. Een derde beweerde een goede buur, een vierde gaf de voorkeur aan een wijs mens, die goede raad uitdelen kon.

Geen van deze antwoorden kon de onderwijzer voldoen. Eindelik zeide een leerling: "Een goed hart is het beste van alles."

Dit keer knikte de onderwijzer goedkeurend. "Juist," zeide hij; "in die drie woorden "een goed hart", ligt alles besloten, wat de anderen gewenst hebben. Hij, die een goed hart heeft, is tevreden met zijn lot; hij zal ongetwijfeld een goede vriend en een goede buur zijn en ook in staat zijn goede raad te geven. Uit de grond van een goed hart komt een oogst op van goede daden."

(De Vriend des Huizes).

VERSLAG VAN DE ALG. KASSIER OVER SEPTEMBER 1916.

ONTVANGSTEN.

	£	s	d	£	s	d
Saldo				£645	16	8
Alg. Fonds: Hoofd. Omslag:						
Gem. Oostrand...	£3	12	3			
Gem. Vereeniging...	4	7	9			
				8	0	0
Weduwfonds: Bijdragen:						
Gem. Heilbron... ...	1	7	10			
				1	7	10
Interest:						
C. A. v. d. Plas ...	6	0	0			
J. McRae	6	2	6			
S. Hugo...	4	7	6			
				16	10	0
De Hervormer—						
Intekening...	20	15	0			
Advertenties	2	5	0			
				23	0	0
				£694	14	6

UITGAVEN.

	£	s	d	£	s	d
Alg. Fonds—						
Reis- en Verblijfkosten	£10	5	6			
Diverse Onkosten ...	2	0	6			
				£12	6	0
Almanakken—						
Drukkosten 1916... ...	39	1	1			
				39	1	1
De Hervormer—						
Afrekening A. H. Koomans...	56	2	11			
Drukkosten	36	12	6			
Administratie boeken .	2	1'	0			
do. onkosten ...	5	15	3			
				101	5	8
Saldo				542	1	9
				£694	14	6

L. E. BRANDT,
Voorzitter Fin. Kom.

H. J. L. TH. ROORDA,
Alg. Kassier.

FONDS TOT ONDERSTEUNING VAN BEHOEFTIGE STUDENTEN.

ONTVANGSTEN.

		£	s	d
1.1.	Saldo 1915	£23	12	1
11.1.	Van Gemeente Erasmus	3	6	3
	,, M. J. Prinsloo	1	0	0
15.1.	,, Mevr. Dreyer	10	0	0
	,, Gemeente Volksrust	1	8	4
23.2.	,, Familie Prinsloo, Vierftn.	2	10	0
7.3.	,, H. Hofland	1	0	0
14.3.	,, J. J. Uys	5	0	0
	,, Gemeente Memel	5	3	0
8.4.	,, Gemeente Standerton ...	4	1	6
11.4.	,, Gemeente Heidelberg ...	1	18	8
19.4.	,, Gemeente Memel	3	8	1
	,, A. J. Jonker	1	0	0
15.4.	,, Gemeente Volksrust... ...	3	18	9
27.5.	,, T. Beckley e.a.	4	3	6
8.6.	,, Mej. G. Strijdom...	0	5	0
2.9.	,, Gemeente Johannesburg...	1	15	4
		£73	10	6
1.10.	Heidelberg Kollekte	3	4	0
	Mevr. Wed. Prinsloo (Vierftn.)	2	0	0
	Mevr. D. J. Prinsloo (Vierftn.)	1	0	0
	Rustenburg Kollekte...	2	6	0
	Memel Kollekte	5	0	0

UITGAVEN.

	£	s	d
Aan F. W. C. L.	£10	0	0
,, D. J. D.	32	17	8
,, N. J. J. S.	11	6	6
Saldo, 1.10.1916	19	6	4
	£73	10	6

Wij danken de gevers hartelik en de kerkeraden voor hun moeite. Moge hun voorbeeld navolging vinden.

VAN BELKUM.
BRANDT.

De navolgende cirkulaire werd door de Ad ministratie verzonden:

De Kommissie voor de Administratie van "De Hervormer", officieel orgaan van de Nederduits Hervormde Kerk, benoemd bij besluit van de laatst gehouden algemene vergadering en bestaande uit de heren Ds. L. J. Brandt, H. J. L. Th. Roorda en J. A. Wormser, wenst U hierbij kennis te geven dat het haar voornemen is om D.V. de 15e Julie a.s. het eerste nummer van de nieuwe jaargang uittegeven voor rekening van de Kerk. Het blad bracht verlies op en het was de uitgever Koomans te Potchefstroom niet mogelik de uitgave voorttezetten. Grotendeels is dit te wijten aan de weinige belangstelling der leden van onze Kerk en de nalatigheid om de intekeningsgelden vooruit te voldoen. Er bestaat in het nakomen van dergelijke verplichtingen niet de nauwgezetheid die Gods Woord als regel stelt en de gevolgen zijn tot eigen schade van het geestelik leven onzer gemeenten.

Nu de Algemene Vergadering tot voortzetting der uitgave besloot, verwacht de Redaktie dat de leden onzer Kerk haar handen zullen sterken door intekening en vooruitbetaling der verschuldigde 7 sh. 6 d. Men gelieve omgaande naam en adres en intekengeld optezenden aan de heer H. J. L. Th. Roorda te Johannesburg, Bus 444. Indien iemand achterstallig is wordt hij vriendelik verzocht dit geld omgaand aan 't zelfde adres op te zenden. .

De drukkosten moeten betaald worden zodra het nummer uitkomt. De Kommissie van Administratie laat de gulden regel gelden "Zijt niemand iets schuldig dan de eer" en gaat niet voort met de uitgave zo zij daardoor in schuld raakt. Een ieder kome dus zijn plicht na!

Voortaan kunnen ook familieberichten als geboorte- en overlijdensberichten of huwelikskennisgevingen geplaatst worden tegen 6d. per regel.

De leden onzer Kerk behoren deze mededelingen in het blad te plaatsen opdat dit een familieblad worde en de leden der Kerk saamleven kunnen in elkanders lief en leed als leden van één gezin dragende elkanders lasten.

Alle mededelingen de Administratie betreffende moeten gezonden worden aan het adres van de heer J. A. Wormser. Bus 748, te Pretoria.

De Kommissie voor de Administratie

Pretoria, 28 Junie 1916.

„De Hervormer."

Officieel Orgaan van de Nederd. Hervormde Kerk.
8ste Jaargang.

De ondergetekende .... te ....
verklaart hierbij in te tekenen op De Hervormer, 8e jaargang, van 1 Julie 1916 tot 1 Julie 1917 en sluit hierbij in zeven shilling zes pence in betaling.

Gelieve deze vorm ingevuld met 7/6 te zenden aan de heer H. J. Th. L. Roorda, Bus 444, Johannesburg.

Datum en Plaats | Handtekening

....